

ภาคผนวก

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ทางทางการแพทย์ พ.ศ. .... ”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“เซลล์สืบพันธุ์” หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์ทั้งเพศหญิงและเพศชาย
“ไข่” หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศหญิง
“เชื้ออสุจิ” หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศชาย

"เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์" หมายความว่า กรรมวิธีใดๆ ทางทางการแพทย์ ที่นำเซลล์สืบพันธุ์ออกจากร่างกายบุคคล เพื่อใช้ช่วยการตั้งครรภ์โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ

"ตัวอ่อน" หมายความว่า ตัวอ่อนของมนุษย์ตั้งแต่ปฏิสนธิแล้วไปจนถึงแปดสัปดาห์ "ทารก" หมายความว่า ตัวอ่อนของมนุษย์ที่มีอายุเกินกว่าแปดสัปดาห์ ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกครรภ์มารดา

"ตัวอ่อนสำเนาพันธุ์" หมายความว่า ตัวอ่อนมนุษย์ที่มีได้เกิดขึ้นจากการปฏิสนธิระหว่างไข่กับเชื้ออสุจิ

"ตัวอ่อนพันธุ์ผสม" หมายความว่า ตัวอ่อนที่มีเซลล์หรือส่วนประกอบของเซลล์ของมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นรวมกันอยู่

"การตั้งครรภ์แทน" หมายความว่า การตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยหญิงผู้ตั้งครรภ์มีเจตนาหรือข้อตกลงไว้ก่อนตั้งครรภ์ที่จะให้ทารกในครรภ์นั้นเป็นบุตรหรืออยู่ในอำนาจปกครองของผู้อื่น

"การผสมเทียม" หมายความว่า การนำเชื้ออสุจิเข้าไปในอวัยวะสืบพันธุ์ภายในของหญิง เพื่อให้หญิงนั้นตั้งครรภ์ โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ

"การปฏิสนธินอกร่างกาย" หมายความว่า การนำเชื้ออสุจิและไข่ออกจากร่างกายของชายและหญิงมาทำให้เกิดการปฏิสนธิจนเป็นตัวอ่อน

"การทำสำเนามนุษย์" หมายความว่า การทำให้เกิดเด็กด้วยวิธีการใดๆ ที่มีได้เกิดขึ้นจากการปฏิสนธิระหว่างไข่กับเชื้ออสุจิ

"เซลล์ต้นกำเนิด" หมายความว่า เซลล์ซึ่งสามารถเจริญเติบโตไปเป็นเซลล์อวัยวะใดอวัยวะหนึ่งของร่างกายมนุษย์ ไม่ว่าจะได้จากตัวอ่อนหรือเซลล์อื่นใด

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในจังหวัดใดยังมีได้เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวหรือแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบหรือประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการควบคุมการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ เรียกโดยย่อว่า “กคจพ.” ประกอบด้วย นายกแพทยสภา เป็นประธานกรรมการ ประธานราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์ เป็นรองประธานกรรมการ ประธานราชวิทยาลัยจิตแพทย์หรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการสตรีและครอบครัว เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ในด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จำนวนสองคน ด้านเวชพันธุศาสตร์จำนวนหนึ่งคน ด้านปรัชญาและจริยศาสตร์จำนวนหนึ่งคน ด้านกฎหมายจำนวนหนึ่งคน ด้านสิทธิเด็กจำนวนหนึ่งคน และด้านกิจการสตรีจำนวนหนึ่งคน โดยมีผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าสามคน

ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ แต่งตั้งข้าราชการของกองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติราชการ หรือแผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและเงื่อนไขในการยื่นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๗ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๔) พิจารณาอนุญาต รับรองหรือมีมติอื่นใดเกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๑๘ และการสร้าง เก็บรักษา วิจัย หรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนตามมาตรา ๒๗

(๕) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๖) วางระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ การกำกับดูแล หรือเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ต่อรัฐมนตรีเป็นประจำปีละครั้ง

(๘) ดำเนินการตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ ให้กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

(๒) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๓) เสนอแนวทางการพัฒนาระบบงานด้านการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๔) จัดทำทะเบียนกลางเกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และผู้รับบริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๕) รวบรวมข้อมูล สารสนเทศ และศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๖) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) รัฐมนตรีให้ออกเนื่องจากมีพฤติการณ์ที่ขัดต่อจริยธรรม ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทนนั้น

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๑๕ ผู้รับผิดชอบหรือผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่แพทยสภากำหนด และจะต้องรักษามาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้เป็นไปตามข้อบังคับหรือประกาศที่แพทยสภากำหนด

มาตรา ๑๖ ก่อนเริ่มดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทำการประเมินพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ขอรับบริการ และของผู้บริจาคเซลล์สืบพันธุ์ที่จะนำมาใช้ดำเนินการ เพื่อวินิจฉัยโรคตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และเงื่อนไขที่แพทยสภากำหนด

มาตรา ๑๗ ในการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อาจทำการตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมของตัวอ่อนที่จะนำมาใช้ดำเนินการได้ตามความจำเป็นและสมควร แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ

หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการตรวจวินิจฉัยให้เป็นไปตามที่แพทยสภากำหนด

หมวด ๓

การตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๑๘ การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

(๑) สามัญญาที่ต้องการมีบุตร โดยให้หญิงอื่นซึ่งมิใช่ภริยาดั้งครรถ์แทน ต้องเป็นสามัญญา โดยชอบด้วยกฎหมาย

(๒) หญิงที่รับตั้งครรถ์แทนจะต้องเป็นญาติกับคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ต้อง มิใช่ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสนั้น

(๓) หญิงที่รับตั้งครรถ์แทนจะต้องเป็นหญิงที่เคยมีบุตรมาก่อนแล้วเท่านั้น ถ้าหญิงนั้นมีสามีจะต้องได้รับความยินยอมจากสามีของหญิงที่รับตั้งครรถ์แทนนั้นด้วย

ในกรณีที่มิใช่เข้าองค์ประกอบตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประสงค์จะให้มีการตั้งครรถ์แทนเสนอเรื่องขออนุญาตดำเนินการต่อคณะกรรมการ ซึ่งหากคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรจะอนุญาตเป็นการเฉพาะรายก็ได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและเงื่อนไขในการยื่นคำขอและการพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ทั้งนี้ เงื่อนไขในการอนุญาตดังกล่าวต้องคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กที่จะเกิดจากการรับตั้งครรถ์แทน หญิงที่รับตั้งครรถ์แทน และเด็กหรือบุคคลอื่นใดที่จะได้รับผลกระทบจากการรับตั้งครรถ์แทนนั้นเป็นสำคัญ

มาตรา ๑๙ ในการดำเนินการ โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เพื่อการตั้งครรถ์แทนต้องมีได้เป็น ไปเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมกระทำการด้วยวิธีเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เพื่อให้หญิงใดตั้งครรถ์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่า หญิงนั้นรับตั้งครรถ์แทนผู้อื่นเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลาง นายหน้า โดยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในลักษณะที่เป็นการค้าหรือหากำไร เป็นการตอบแทนในการจัดการหรือชี้ช่อง ให้ มีการรับตั้งครรถ์แทน

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือไขข่าวโดยประการใดๆ ว่ามีหญิงที่ประสงค์จะเป็นผู้รับตั้งครรถ์แทนผู้อื่น หรือมีบุคคลที่ประสงค์จะให้หญิงอื่นเป็นผู้รับตั้งครรถ์แทน ไม่ว่าจะได้กระทำเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้าหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๔

ความเป็นบิดาและมารดาของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับของ มาตรา ๒๔ ในกรณีเด็กที่เกิดโดยการผสมเทียมหรือโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งใช้เซลล์สืบพันธุ์จากผู้บริจาคเพื่อการปฏิสนธิ ไม่ว่าจะการปฏิสนธิจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกาย ให้หญิงที่ เป็นผู้ตั้งครรภ์เป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กนั้น

ให้สามีโดยชอบด้วยกฎหมายของหญิงผู้ตั้งครรภ์ ซึ่งได้ให้ความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์นั้น เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กนั้น

ชายหรือหญิงที่เป็นเจ้าของเซลล์สืบพันธุ์ที่นำมาใช้ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนเพื่อการตั้งครรภ์ ไม่มีสิทธิใดๆในตัวเด็ก เว้นแต่จะเป็นหญิงผู้ตั้งครรภ์หรือสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของหญิงผู้ตั้งครรภ์ซึ่งได้ให้ความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์นั่นเอง

มาตรา ๒๔ ในกรณีเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ไม่ว่าจะใช้เซลล์สืบพันธุ์ของสามีภริยาที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนหรือของบุคคลอื่นก็ตาม ให้สามีภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนเป็นบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กนั้น แต่ต้องให้โอกาสเด็กได้รับน้ำนมจากหญิงผู้รับตั้งครรภ์แทนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามเดือน

ในกรณีที่เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือตกอยู่ในสภาวะยากลำบากตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ให้ผู้รับตั้งครรภ์แทนมีอำนาจฟ้องหรือร้องขอเกี่ยวกับอำนาจปกครองเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนได้ โดยให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทในการเถียงกันซึ่งหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ระหว่างสามีภริยาที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่ เป็นผู้รับตั้งครรภ์แทน ให้ทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กร่วมกัน ทั้งนี้ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งปฏิเสธไม่ยอมรับร่วมอุปการะเลี้ยงดูให้อีกฝ่ายหนึ่งร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ฝ่ายที่ปฏิเสธนั้นต้องร่วมอุปการะเลี้ยงดูเด็กด้วย แต่หากทั้งสองฝ่ายต่างปฏิเสธ ไม่ยอมรับร่วมกันอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมีอำนาจในการร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ทั้งสองฝ่ายร่วมกันอุปการะเลี้ยงดู หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่การตั้งครรภ์แทนมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะรายจากคณะกรรมการตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้หญิงผู้รับตั้งครรภ์แทน เป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กนั้น

ให้สามีโดยชอบด้วยกฎหมายของหญิงผู้รับตั้งครรภ์แทนเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็ก เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้ให้ความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทนนั้น

ให้นำมาตรา ๒๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้นำบทบัญญัติในบรรพ ๕ ลักษณะ ๒ และ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

หมวด ๕

การสร้าง เก็บรักษา วิจัย หรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน

มาตรา ๒๗ การสร้าง เก็บรักษา วิจัย ใช้ประโยชน์ ทำลายหรือทำให้สิ้นสภาพการเป็น ตัวอ่อน จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ แต่คณะกรรมการจะอนุญาตให้กระทำการเก็บรักษา วิจัย หรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันหรือทารกไม่ได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน

หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้สร้างตัวอ่อนที่เกิดจากการปฏิสนธิระหว่างไข่กับเชื้ออสุจิ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือจากการใช้ตัวอ่อนนั้นเพื่อบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของหญิงคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ

หมวด ๖

การควบคุมการดำเนินการโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสำเนามนุษย์ ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีการใดๆ

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดนำตัวอ่อนใส่เข้าไปในสัตว์ หรือนำตัวอ่อนของสัตว์ใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการสร้าง เก็บรักษา วิจัย หรือใช้ ตัวอ่อนพันธุ์ผสม หรือตัวอ่อนที่มีสารพันธุกรรมของมนุษย์มากกว่าสองคนขึ้นไป

ห้ามมิให้ผู้ใดนำตัวอ่อนตามวรรคหนึ่งหรือตัวอ่อนสำเนาพันธุ์ ใส่เข้าไปในสัตว์ หรือใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่าย มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย นำเข้ามาในหรือส่งออก ไปยังนอกราชอาณาจักร ซึ่งตัวอ่อนพันธุ์ผสม

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการซื้อ ขาย เสนอซื้อ เสนอขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเซลล์สืบพันธุ์ หรือที่ได้จากการปฏิสนธิระหว่างไข่กับเชื้ออสุจิ เพื่อผลประโยชน์ในทางการค้า

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการปฏิสนธิในร่างกาย การสร้างหรือใช้เซลล์ต้นกำเนิด โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบุคคลผู้เป็นแหล่งที่มาของเซลล์สืบพันธุ์หรือเซลล์ร่างกายที่นำมาใช้ในการนั้น

ห้ามมิให้ผู้ใดทำการผสมเทียม หรือนำตัวอ่อนที่เกิดจากการปฏิสนธิระหว่างไข่กับเชื้ออสุจิ เข้าไปในร่างกาย โดยไม่ได้รับความยินยอมจากหญิงและบุคคลผู้เป็นแหล่งที่มาของเชื้ออสุจิหรือไข่

ในกรณีที่บุคคลผู้เป็นแหล่งที่มาของเซลล์สืบพันธุ์หรือเซลล์ร่างกายนั้นตายลง ห้ามมิให้นำเซลล์สืบพันธุ์หรือเซลล์ร่างกายนั้นมาใช้ดำเนินการ ไม่ว่าผู้นั้นจะได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนตายแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ที่มีใจผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม รับเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดการผสมเทียม การปฏิสนธิในร่างกาย หรือการสร้างเซลล์ต้นกำเนิดให้แก่ผู้อื่น

มาตรา ๓๖ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดจริยธรรมทางการแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี